

Zprávy.

In memoriam Fr. Vacek. V Novém Strašecí u Prahy, kam se ve výslužbě uchýlil, zemřel 22. dubna 1940 profesor gymnasia v. v. a katecheta Msgr. František Vacek ve věku 82 let. Profesor Vacek však nebyl jen pouhým středoškolským profesorem, ale vynikajícím *sociálním historikem českým*, který se svou prací stavěl vždy velmi blízko nám, právníkům a právním historikům. Jeho jedinečná znalost pramenů, kterou prohluboval a zdokonaloval stálým pilným studiem v archívech, vedla ho přes bádání v dějinách církevních, kde se pokusil již ve svých 32 letech o soustavné vypsání církevních dějin českých, a přes větší či menší studie místopisné k sociálním dějinám českým. Na přelomu minulého a tohoto století vydal v pěti ročnících zaniklého již časopisu »Aletheia« (1897 až 1902) práci »Vývoj society a práva slovanského v Čechách«. Svědčí o jeho hlubokém národním smýšlení, že se tu neohroženě postavil proti názorům cizím, zejména Lippertovým v »Sozialgeschichte Böhmens« a dokonce vydal knižně r. 1905 *Sociální dějiny české doby starší*. Jsou to dosud naše jediné sociální dějiny, soustavně zpracované a pouze okolností, že Vacek více důvěřoval pramenům, než názorům literatury, kterou téměř opomíjel, vtiskuje dnes jeho dílu pečeť jakési ojedínelosti, takže poměrně málo bývá jeho kniha citována. Když si uvědomíme, že tehdy nebylo řešeno ještě mnoho otázek sociálně historických, které si Vacek předem musil zodpovědět, vynikne nám tím více význam jeho práce.

Od sociálních dějin pokročil Vacek k *českým dějinám selským*. Jeho práce jsou roztroušeny po mnoha časopisech, zejména v »Časopisu pro dějiny venkova«, kde vyšly jeho obsáhlé studie o právech veské obce v 15. stol., o agrárních dějinách českých staré doby, o dějinách selského stavu v letech 1419—1620 a konečně »Emfyteuse v Čechách«, což jsou vlastně dějiny kolonizace venkovské u nás. Jeho články přecházely z ročníku do ročníku, a lze říci, že by každá studie vydala samostatnou knížku. Ale osud Vackovi toho nedopřál a tak jeho bohatá životní žeň vážne rozptýlená a nepřehledná po jednotlivých svazcích časopisů. Na sklonku života Vacek odešel z Prahy na venkov, aby dokončoval svou drobnou a vysoce záslužnou práci, které zůstal věren téměř do posledního dechu.

V advokátských řadách smrt si vybrala v těchto dnech několik reprezentantů starší generace. V Praze zemřel dne 30. dubna Dr. *Konstantin Sobička*, kníž. arcib. konsistor. rada. Narodil se r. 1878, v l. 1900 až 1902 přednášel ve spolku »Všehrdu« o státních formách, parlamentarismu, o samosprávě atd., na I. sjezdu o dosavadní soustavě samosprávy a byl činný do posledních let v pražské Právnícké jednotě. — Dne 7. května zemřel ve věku 75 let Dr. *Ladislav Pluhař*, advokát v Brně. Jeho národní a kulturní práce byla oceněna dávno z povolanych míst a dostalo se mu hlavně uznání ustanovením předsedou moravského správního výboru zemského. — Den na to, 8. května zemřel v Moravské Ostravě advokát Dr. *Karel Fajfrlík* ve věku 80 let. I on byl národním právníkem, a poslancem zemským byl zvolen r. 1906.

Poznámky k vysvětlení sporu o t. zv. nedostiznost plnění. Na sporu jest otázka aplikace 2. věty § 7 o. z. o., již doc. Dr. Kubeš řeší problém nedostiznosti plnění (viz posl. čís. Všehrdu, str. 161 a násl.). Upozornil jsem, že prvá věta § 7 nařizuje vyplňování mezer v právu především analogií, že t. zv. nedostiznost (hospodářská nemožnost plnění) jest obdobou nemožnosti chápané autorem ryze technicky, a že tedy předpisu § 1447, který ostatně praxe aplikuje na náš případ přímo, lze použítí aspoň analogicky. Naproti tomu zdůrazňuje autor neúčelnost a nežádoucí důsledky tohoto řešení. Úvahy účelnosti nemohou však býti východiskem teoretického postupu; jádrem sporu zůstává otázka, jde-li o analogii, čili nic, při čemž nutno vyjít z pozitivního práva. Skutková podstata nedostiznosti jest vskutku při nejmenším obdobnou technické nemožnosti plnění. Doc. Dr. Kubeš uznává vedle kategorie nemožnosti

pojmové (teoretické) neuskutečnitelnost praktickou, jakožto pojem pružný; měřítkem jest tu pouze nynější stav techniky. Bude tedy záležeti na tom, o jak závažnou technickou překážku v souzeném případě půjde. Vedle hlediska technického lze si však představit i jiné stejně závažné překážky splnění smlouvy, čímž dospějeme k soustavě kategorií zcela obdobných kategorií nemožnosti ryze technické. Odmítneme-li systém kategorií pro výklad nemožnosti, pak se jeví otázka, kdy určitá překážka jest tak závažná, že zakládá nemožnost, otázkou faktickou; avšak i když nepřijmeme tento závěr, lze považovati překážky nejrozmanitějšího druhu aspoň za obdobu (ve sm. § 7 o. z.) překážek rázu technického.

Tento výklad nemá nežádoucích důsledků autorem vytýkaných prostě proto, že aplikační pružnost, kterou autor shledává ve 2. větě § 7, spočívá již ve spojení nemožnosti s pojmem smluvního plnění. I když nelze vykládati právo podle toho, která smluvní strana zasluhuje ochrany, zajisté nutno přihlížeti při aplikaci pojmu nemožnosti plnění k závažnosti smluvního obsahu pro obě strany. K příkladům autorem uvedeným lze říci, že smrt příbuzného nebo nepoměrné zvýšení cen neznamená zajisté vždy nemožnost (nedostižnost) splnění smlouvy, nýbrž bude uvážiti závažnost smluvního plnění pro stranu, dosah překážky a řadu jiných okolností jednotlivého případu. Považují za vhodnější, hodnotiti intenzitu zájmu strany na splnění smlouvy i význam překážky plnění jako část skutkové podstaty rozhodné pro aplikaci § 1447 (nebo pro analogii ve sm. § 7), než zakládati v rámci 2. věty § 7 možnost zvláštní relativní napadatelnosti smlouvy. Nejde o zjišťování domnělé vůle stran aniž o fikci, nýbrž tento výklad má oporu v § 914 o. z. o., který předpokládá, že smluvní obsah jest mnohem bohatší než jeho slovní vyjádření. Obtížím, které spočívají v rozlišení překážek tak závažných, že mluvíme o nemožnosti, od jinakých subjektivních překážek (na př. nedobytnost, hospodářská tíseň atd.) nevyhne se samozřejmě ani při řešení podle 2. věty § 7.

Jinou otázkou jest ovšem, lze-li se vůbec v našem případě dovolávati § 7. Kdyby nebylo totiž možno podřaditi t. zv. nedostižnost plnění pod pojem nemožnosti, pak platí prostě závaznost smlouvy a nejde o případ zákonem neupravený; mezeru v právu cítí zde jen jurisprudencí zájmová.

Závěrem budiž zdůrazněno, že má zpráva o práci doc. Dr. Kubeše nechtěla naprosto dosíci za každou cenu řešení původního (stačí tu poukázati k předchozí ustálené judikatuře o hospodářské nemožnosti plnění), nýbrž byla vedena právě jako tyto poznámky pouze snahou, vysvětliti blíže stanovisko autorovo rozvedením problematiky jím řešeného tématu.

Dr. Vladimír Hrdlička.

Ještě několik poznámek k průkazu arijského původu při zápisech do veřejných knih. Ustanovení §§ 7—11 druhého prováděcího výnosu k nařízení o židovském majetku přinesla sice určitou úlevu při provádění zápisů do veřejných knih, jelikož odpadlo předkládání křestních listů, avšak vyvolala též mnoho nových otázek, s nimiž se musí praxe vyrovnati, a o nichž výstižně referoval Dr. Hrdlička v č. 4—5 letošního Všehrdu.

Všeobecně by bylo lze charakterisovati stanovisko praxe při výkladu těchto předpisů jako neobyčejně úzkostlivé, lpějící na doslovném znění zákonného textu. Často byla požadována přesná transkripce předpisů, pokud možno i se stejným slovosledem. Obtíže vznikaly zejména tehdy, když německý text nesouhlasil s českým. Tak na př. v § 7 jest výraz »Rechtsgeschäfte« přeložen výrazem »právní řízení«, ač správný překlad jest »právní jednání«. Přesto však knihovní soudci požadovali někdy, aby byl volen výraz »právní řízení«, odmítající návrhy s prohlášením, v nichž bylo zvoleno slovo »právní jednání«. Při tom je jasné, že ani výraz »právní jednání«, ani »právní řízení« nevystihuje často podstatu věci, neboť je mnoho zápisů, jejichž podkladem není žádné právní jednání, ani právní řízení, na nichž by strany byly účastny. Jsou to zejména zápisy rázu evidenčního (vyznačení čísla popisného, rozdělení parcel, změna jména a pod.). Vždyť na př. ani u kvitancí nelze mluvit o žádném právním jednání, nebo řízení, neboť se pouze konstatuje, že pohledávka byla

zaplacená. Z toho je patrné, že výraz »Rechtsgeschäfte« jest pouze výrazem přibližným, do jisté míry laickým, vysvětlitelným především rychlostí, s jakou jsou nové normy vytvářeny. Proto jest zásadně souhlasit s názorem (Pužman, Právní prakse, 4—5 1940), podle něhož jest voliti výraz »právní jednání« jen tam, kde se skutečně hodí a jinak jej nahraditi jiným, odpovídajícím dané situaci.

To nás přivádí k závěrům, majícím snad platnost všeobecnou při výkladu prováděcích výnosů k nařízení o židovském majetku, že totiž především musí býti tyto výnosy vykládány v duchu původního nařízení, se stálým zřetelem k jeho účelu, jímž je zameziti volnou dispozicí židovským majetkem, nikoli doslova, s přepjatou úzkostlivostí, bez ohledu na podstatu a povahu zápisů, jejichž provedení se navrhuje. Vycházíme-li z tohoto hlediska, bylo by lze právem zastávati, že ustanovení, podle něhož jest připojiti arijské prohlášení k žádostem jakéhokoli druhu, majícím za předmět zápis do veřejných knih, nemá platnost absolutní, nýbrž se vztahuje jen na ty případy, kde jde o dispozici majetkem.

Dalším závěrem, vyplývajícím z těchto úvah a majícím platnost ještě všeobecnější, jest nutnost velké opatrnosti při zkoumání zákonného textu. Ježto jde, jak bylo již uvedeno, o normy vydávané velmi rychle, bez předchozího projednávání v zákonných sborech, a bez spolupráce odborné kritiky, dochází snadněji k chybám a nepřesnostem, než za normálních okolností. Tím lze si vysvětliti též četné opravy, v zákonících uveřejněné, ve formě a v míře naší Sbírcce neznámé. Zejména překlad je často stížen, ježto v našem právu není mnohých pojmů práva říšského. Pojmová nesourodost může vésti někdy k právním větám, jež nemají zcela žádného smyslu, nemá-li překladatel dostatečných právních znalostí. Tak na př. v nařízení k jednotné úpravě výkonu titulů na různých právních území Říše ze dne 16./I. 1940 se praví v par. 2 odst. 1, posl. věta (str. 37 Věst. Prot. 1940): »Aus Arrestanordnung wird die Vollstreckung zur Sicherstellung bewiligt«. Český překlad původně zněl: »Z nařízených vězení se povoluje exekuce k zajištění« ač bylo ihned na první pohled zřejmé, že o žádné vězení nemůže jíti. Tento překlad byl pak opraven na str. 79 Věst. Prot. 1940 slovy: »Na základě nařízení povoluje se exekuce k zajištění«. V mnohých případech není však rozpor ihned patrný, a lze proto dojíti k správnému výkladu jen opatrným srovnáváním s textem německým a stálým přihlédnutím k základní myšlence normy. rk.

Hospodářští konsulenté. Naše právnícká veřejnost se pamatuje jistě velmi dobře na někdejší snahu ministerstva obchodu uzákoniti a normativně upravití postavení hospodářských konsulentů. V čísle 17 Hospodářského rozhledu ze dne 25. dubna 1940 jest zpráva svědčící o tom, že tato otázka má opět býti předložena k vyřešení. V článku Hospodářští poradci se totiž pisatel zmiňuje, že právní úprava povolání hospodářských poradců má se brzo státí skutkem. U ministerstva obchodu prý bude zřízena zkušební a pověřovací komise, která bude vydávati oprávnění k výkonu tohoto povolání. Předpokladem k připuštění ke zkoušce má býti úplné středoškolské vzdělání a dostatečná prakse. Co jest si pod touto druhou podmínkou představovati článek nepraví. Povolání hospodářských konsulentů nebude podléhati ustanovením živnostenského řádu a zdá se, že jim má býti přiznán i jakýsi úřední charakter, poněvadž prý budou moci v oboru své činnosti vydávati také doklady a osvědčení pro strany i úřady.

Rozsah působnosti konsulentů má býti, jak se i v nadpisu k článku zdůrazňuje, značně rozsáhlý. Budou prý oprávněni vykonávati práce, udíleti rady a zastupovati strany ve věcech souvisejících s vedením podniku a se správou jmění po stránce hospodářské. Do jejich oboru mají spadati bilanční a revisní práce, zakládání a vedení obchodních knih, provádění kalkulací, statistik, sestavování zpráv o majetku a finančním stavu podniku. Do jejich oprávnění bude patřiti i trvalá kontrola majetku i provozu závodu, zhotovování a zkoumání prací z oboru daňového a poplatkového. Budou spolupůsobiti při zakládání, správě, fusi, přeměně, likvidaci a sanaci podniků a při finančních transakcích všeho druhu.

Posléze prý budou oprávněni raditi stranám, zastupovati je před úřady, prováděti posudky a odhady a vykonávati znaleckou činnost. K. S.

»**Sňatková horečka**«, která se ukázala po prvé v červnu minulého roku dosažením čísla 8.249 (r. 1938 na celém tehdejším území bylo 11.745), pokračuje podle statistických dat uveřejněných v posledních Zprávách Národní banky (č. 160—1) stále dále. Pochopitelný vzestup k vánocům se vykázal číslem 8.809 v prosinci 1939 a v lednu 1940 dosahuje stále ještě čísla 7.743, takže dokonce převyšuje lednové číslo ledna 1938 na celém území 7.442. Zatím se důsledky neprojevují v počtu porodů, ale jak odjinud známo, mají velký význam pro nákup domácího zařízení a pro nábytkový trh. vr.

Výstavba Ústředního Svazu Obchodu, o jehož zřízení jsme psali v druhém čísle letošního ročníku, pokročila stanovením jednotlivých hospodářských skupin a jmenováním jejich předsednictev. V Ústředním Svazu Obchodu jsou sdruženy čtyři hospodářské skupiny, jak logicky vyplývá ze skutečného seskupení obchodních podniků. *Hospodářská skupina velkoobchodu a zahraničního obchodu* zahrnuje podnikatele, jež prodávají zásadně obchodníkům nebo velkospotřebitelům, *hospodářská skupina maloobchodu* pak podnikatele detailisty kromě řemeslníků a podniků hostinských, *hospodářská skupina zprostředkovatelů* zahrnuje obchodní jednatele, agenty a podniky různých zpravodajských a inkasních kanceláří a *hospodářská skupina ambulantních obchodních živností* soustřeďuje podnikatele, kteří nabízejí zboží zpravidla po trzích. Funkcí hospodářské skupiny velkoobchodu byl pověřen Svaz velkoobchodnictva pro Čechy a Moravu, funkcí hospodářské skupiny ambulantních obchodních živností pak Odborný svaz trhovců a podomních obchodníků. Protože při vydání prováděcí vyhlášky ministra obchodu ze dne 29. února č. 82 Sb. ještě nebylo přesně dojednáno rozhodnutí o druhých dvou skupinách, byla předběžným obstaráváním funkce hospodářské skupiny maloobchod pověřena Jednota Obchodních Gremií v Čechách a obstaráváním funkce hospodářské skupiny zprostředkovatelů Sekce obchodních jednateľů Gremia pražského obchodnictva.

Současně bylo stanoveno, že přihlašovací řízení jednotlivých podnikatelů provede se do 15. dubna 1940. Jednotlivé hospodářské skupiny zatím vykonaly všechny přípravné práce, aby se zamezilo třenicím vznikajícím nutně z okolností, že některý podnik provozuje současně velkoobchod i maloobchod a případně obchod ambulantní. Rovněž tak Ústřední Svaz Obchodu podrobnými dotazníky zjišťoval data všech dobrovolných hospodářských svazů, které ve smyslu § 6 nařízení ministra obchodu č. 37/1940 Sb. mají likvidovati a vplynouti do Ústředního Svazu Obchodu, pokud jim nebude přidělena funkce jednotlivých odborných skupin nebo odborů. Tyto přípravné práce organizační jsou v proudě a záhy již činnost hospodářských skupin i jejich nižších složek se bude moci plně rozvinouti.

Ukázalo se již také, že pro lepší ochranu zájmů bude výhodnější některé podniky převést k Ústřednímu Svazu Průmyslu, i když dosud nebylo v každém případě zcela jasno, jde-li o obchod nebo průmysl. Tak nařízením ministra průmyslu obchodu a živností z 8. dubna č. 135 Sb. byly grafické podniky bez ohledu na rozsah včleněny do hospodářské skupiny papírnického a grafického průmyslu a staly se členy Ústředního Svazu Průmyslu. Rovněž tak podle směrnice Ústředního Svazu Průmyslu společně prodejní kanceláře průmyslových podniků a syndikátů založené kartelovými smlouvami patří do organizace průmyslu a nikoliv do Ústředního Svazu Obchodu.

Soudíme-li z těchto dvou rozhodnutí, vidíme, že tradice a bohatá organizační zkušenost organizace průmyslnické projevuje se jako přitažlivý magnet při rozhodování ve sporných případech, kde charakter podniku připouštěl by obě možnosti začlenění. Je pravděpodobné, že nutnost takového rozhodování se ukáže ještě vícekrát, jakmile dojde k dělení podniků mezi jednotlivými hospodářskými skupinami obchodu a těžko lze určit, která ze skupin nabude zde rozhodujícího postavení. čb.

Před cestovní sezonou můžeme zaznamenati opět několik zásahů do předpokladů cestovního ruchu u nás. Jedním z nejdůležitějších je *stanovení nových paušálních cen* za léčebný pobyt v lázních, jak je upravil Nejvyšší úřad cenový. Vychází se zde ze zásady, že paušální pobyty musí zahrnovati úplaty za všechny obvyklé úkony, které lázeňský host při pobytu očekává a protože cena některých surovin od loňského 20. června byla úředními zásahy stanovena jinak, bylo nutno také upravit lázeňský paušál, jak z úprav cen vyplynulo. Čtyřmi vyhláškami došlo také k *úpravám odběru piva a lihových nápojů*, jakož i jejich cen. Jednak byla upravena nově stupňovitost piva, podle níž výčepní pivo bude míti průměrně 8 stupňů, jednak bylo nařízeno omezení výroby piva v roce 1940 na 80% výroby loňské. Dále došlo k úpravě prodejních podmínek piva, jimiž byly stanoveny stejné prodejní ceny piva pro všechny hostinské i stáčeče a konečně poslední úprava týkala se cen 40% tuzemského rumu, 20% výčepní koalky a přírážek k cenám ostatních lihovin.

Byly také publikovány »*Jednotné směrnice pro propagační pomůcky cestovního ruchu*«, jež jako výnos ministerstva obchodu č. 2.362/39 určují co vydávati a v jaké úpravě, jak publikace označovati a jak je rozesílati. Za základ se běře propagační leták jednoduchý nebo skládaný, k němuž se přidružuje mapka, propagační brožura a konečně plakát. Směrnice poučují také o systematické označování publikací a pojednávají o nejlepších způsobech distribuce materiálu.

Podle zpráv tiskového odboru Národního Souručenství pokračují práce zdravotní komise na *klasifikaci letovisek*, které se zásadně rozdělují do tří tříd. Při tom se správně za základ třídění berou nejen přirozené podmínky přírodní, jako je ráz krajiny nebo výskyt léčivých zřídél, ale také předpoklady umělé, jejichž množství závisí na pili a podnikavosti místního občanstva — koupaliště, hřiště, společenské budovy, příležitost ku kulturním a společenským podnikům. Bude-li možno zachovati při rozlišování žádajících míst vždycky potřebnou věcnost, jistě se tato klasifikace nemine s účinkem.

Klasifikace hotelů, jejíž provádění se datuje od loňského podzimu, pokračila v těchto dnech tam, kde dosud nejvíce vázla: ve hlavním městě Praze u podniků nejlepší třídy, aspirujících na zařazení do třídy A. Když konečně po odvolání rozhodla druhá instance — jistě také v důsledku porady, která o věci byla v ministerstvu obchodu — dostaly některé pražské hotely označení A. Strhla-li se při tom novinářská přestřelka drobných zpráv, svědčí to o tom, že stanovení přísných podmínek bylo opravdu dobrým popudem k zvyšování úrovně podniků. Škoda, že po říšském vzoru nepodařilo se do osnovy vsunouti také ustanovení, potřebné hlavně pro periferii a venkov, že za hotel lze považovati pouze podnik, u něhož se předpokládá početné vedení podniku a že se nemá státi, aby hostinský pokoj byl pronajímán vícekrát za noc. Dochází-li místo toho k označování některých hotelových a hostinských podniků štítem Svazu hotelierů s vlašťovkami, který se prý propůjčuje pouze podnikům spolehlivým, pokud jde o jakost služby hostu, můžeme v tom viděti sice další druh pobídky k zvyšování úrovně podniku vzájemnou soutěží, nikoliv však záruku služeb. Došlo-li by opravdu v některém podniku, takovýmto štítem označeném, k zjištění vážných nedostatků, a propůjčovatel štítu, Svaz hotelierů, by proti podnikateli zakročil, postižený podnikatel by prostě vystoupil a použití jakýchkoli sankcí proti němu by bylo velmi problematické. čb.

Vodárenské podniky v nové organizaci průmyslu. Do roku 1939 nebyla u nás povinná organizace průmyslu. Jen dobrovolné organizace, spolky a hospodářské svazy sdružovaly jednotlivá průmyslová odvětví.

Teprve r. 1939 byla i u nás podle německého vzoru organizační povinnost stanovena a opírá se o tato zákonná ustanovení:

1) vládní nařízení ze dne 23. června 1939 č. 168 Sb. z. a n. o organické výstavbě hospodářství,

2) nařízením ministra průmyslu, obchodu a živnosti ze dne 23. června 1939 č. 197, obsahující prováděcí nařízení k vládnímu nařízení č. 168/39,

3) vyhláška ministerstva průmyslu, obchodu a živnosti ze dne 4. listopadu 1939 č. 268 Sb. z. a n., kterou jsou určeny jednotlivé hospodářské skupiny Ústředního svazu průmyslu a jejich obor působnosti.

Jednotlivá průmyslová odvětví tvoří podle uvedených vládních nařízení organizační skupiny. Povinnost začlenění se do příslušných skupin je dána všem průmyslovým závodům v duchu ustanovení § 6 nařízení 197/1939.

Leč právě toto ustanovení nevystihuje přesně všechny jemnosti hospodářského života. Podle zmíněné vyhlášky č. 268/1939 tvoří totiž jednu skupinu také vodárny a plynárny a právě zde nacházíme určitou potíž. Pro plynárny a vodárny, pokud jsou majetkem korporací, lze vztahovati § 6 nařízení 197/1939 odstavec c), kde jest řečeno: podniky a závody Protektorátu Čechy a Morava a veřejných korporací. Všeobecně pak platí ustanovení odstavce a) t. j. podniky, které na podkladě příslušného živnostenského oprávnění dávají výrobky ve mzde vyráběti nebo zušlechťovati.

Tato ustanovení však nevystihují poměry v oboru plynárenském a vodárenském. Snad ještě na plynárny lze vztahovati výše uvedená ustanovení, nikoliv však na vodárny. Není totiž u nás ani jediná vodárna, která by byla soukromým podnikem. Všechny naše vodárny jsou nejvýše pouze obecními ústavy, většinou však pouhými odděleními technických úřadů obecní nebo územní samosprávy. A na ně nelze vztáhnouti ani ono neurčité označení »závod« uvedené nařízení.

Jest tedy otázka, vztahuje-li se na tyto vodárny povinnost organizační. Podle doslovného výkladu nařízení č. 197/1939 by alespoň posledně jmenované vodárny povinné organizaci nepodléhaly. bz.

Nová úprava podpor v nezaměstnanosti. K našemu stejnojmennému článku v minulém čísle (str. 152. a násl.) upozorňujeme, že vládním nařízením ze dne 23. dubna 1940, č. 143 Sb. (vyšlo dne 30. dubna 1940) byla účinnost vládního nařízení č. 101/1940 Sb., kterým byla provedena nová úprava podporování nezaměstnaných, odsunuta, až ke dni 1. června 1940. Vyhláškou ministra sociální a zdravotní správy ze dne 19. dubna 1940 (Úřední list ze dne 23. dubna 1940, č. 94.) byly podle § 19 vládního nařízení č. 101/1940 Sb. přechodně pověřeny odborové organizace rozhodováním o nároku, vyměřováním a vyplácením podpor v nezaměstnanosti (celkem 26 organizací). Další vyhláškou ministra sociální a zdravotní správy ze dne 30. dubna 1940 (Úřední list ze dne 4. května 1940, č. 102) byly stanoveny sazby podpor v nezaměstnanosti. V této vyhlášce jsou také stanoveny částky důchodu nezaměstnaného a důchody jeho rodinných příslušníků, které se nepočítávají do podpor v nezaměstnanosti. Jsou to u nezaměstnaného veškeré vedlejší příjmy, pokud přesahují částku 30 K v týdnu a dále příjmy rodinných příslušníků nezaměstnaného, kteří jsou povinni podle platných předpisů poskytovat nezaměstnanému výživu, jestliže tyto příjmy přesahují částku K 150.— v týdnu. Má-li však takový rodinný příslušník právní nebo aspoň mravní povinnost starati se o někoho a plní-li tuto povinnost, zvyšuje se tato nepočitatelná částka při každé jednotlivé osobě o 30 K. Výše podpor je stanovena podle mzdových tříd nemocenského pojištění, do kterých byli nezaměstnaní naposled zařadění. Výše podpory pohybuje se u nezaměstnaného, který není živitelem rodiny, v mezích od 4 K do 17 K denně. Nezaměstnaní, kteří jsou živiteli rodiny, obdrží mimo to na každého svého rodinného příslušníka 2 K denně. U početnějších rodin může podpora v nezaměstnanosti dosáhnouti ve mzdové třídě 1—4 až 85% skutečného výdělku, ve mzdové třídě 5—12 až 75% skutečného výdělku.

Dr. Jindřich.

Studium hospodářské vědy na německých vysokých školách v Protektorátu. Říšský ministr vyučování rozšířil se souhlasem říšského protektora v Čechách a na Moravě s účinností od 1. dubna 1940 platnost směrnic pro studium hospodářské vědy a zkušební řád pro národohospodáře (Volkswirte) a obchodní učitele (Handelslehrer) též na německou Karlovu universitu v Praze a německou technickou vysokou školu v Praze. Prováděním studia hospodářské vědy za účelem složení diplomové zkoušky pro národní hospodáře a obchod-

ní učitele byla pověřena právní a státovědecká fakulta německé Karlovy university. (Der Neue Tag z 28./IV. 1940.)

K této zprávě poznamenáváme, že směrnice pro studium hospodářské vědy byly vydány výnosem říšského ministra vyučování ze dne 2./V. 1935 a zkušební řád pro národohospodáře, diplomované kupce (Kaufleute) a obchodní učitele byl vydán výnosem téhož ministra ze dne 24./III. 1937. Tyto směrnice poukazují na to, že národní socialismus nechce vzdělávati žádné zástupce zájmů, nýbrž tvůrce a zástupce národního hospodářství, muže, kteří znají hospodářství do podnikových podrobností, ale při tom vědí, že zdravé hospodářství jednotlivce může trvale existovati jen ve zdravém a silném národě a státu. Cílem je zvyšování všech národních sil k nejvyššímu výkonu, řešením je prospěch celku před prospěchem jednotlivce. Studijní plán předepisuje minimálně 6 semestrů, ale doporučuje připojení 1 nebo 2 semestrů. Úkoly dvou prvních semestrů jsou totožné s prvními 2 semestry studia právních věd (přednášky o rase, rodu, vlastivědě, dějinách, o politickém vývoji německého národa, historický a politický úvod do zvláštních úkolů právního oboru). Další semestry jsou věnovány důkladnému odbornému studiu, jehož hlavní předměty jsou: národní hospodářství, podnikové hospodářství, právní styk a právní ochrana, zeměpis, technika, tisk, pedagogika. Studium hospodářské vědy je možné v rozsahu, nezbytném pro studující práv, na všech universitách. Zvláště bylo vybudováno jen na určitých universitách a vysokých školách hospodářství, na nichž jest též jen možné složit diplomovou zkoušku pro národní hospodáře, kupce a obchodní učitele (výnos říš. ministra vyučování z 24./III. 1937).

L. S.

Z advokátských kruhů. Advokát Dr. Jan Svoboda v Brně, tlumočnick jazyka anglického, francouzského, italského a německého, přeložil svou kancelář do Brna, Růžové ul. 3., do kanceláře zemřelého advokáta Dr. M. Tučka, kterou převzal. Nové telefonní číslo: 15-169. — Advokát Dr. Jiří Fířch převzal advokátní kancelář po zemřelém adv. Dr. M. Chromcovi v Olomouci, v domě kontribučencké spořitelny (býv. Masarykovo nám. 8.).

—a.

Literatura.

Bedřich Mendl: Tak řečené Norimberské právo v Čechách. — Praha. 1938. Česká Akademie věd a umění, str. 139 in 8°. Rozpravy, tř. I. č. 86.

Mendlova kniha je v podstatě vydáním vzácné památky městského práva u nás, kterou Jaromír Čelakovský nalezl po prvé v rukopise města Klatov a podle explicitu a předběžného srovnání nazval »právy norimberskými«. Mendl dalším pátráním našel starší a vlastně správnější znění v t. zv. Pazarukově sborníku právním v knihovně Národního Musea v Praze (sig. IV B 18, Bartošův soupis č. 974), třebaš lze téměř míti za prokázáno, že oba rukopisy jsou odvozeny od některého rukopisu nám nyní neznámého. Vydavatel spolehlivě prokazuje, že jde tu o památku však českou, nikoliv cizí, a že jejím autorem byl Čech z Čech (nikoliv z Moravy), což lze sledovati zejména podle termínu »lhota« a »podkomoří«. Památka pochází z počátku 15. stol. Text je vydán s veškerou přesností i s odkazy na prameny, takže spojitost s nimi jasně vyniká.

Ale hlavní váha Mendlovy práce nespočívá ve vydání textu, nýbrž v úvodu, který sám je větší (str. 1—74) než samo vydání spolu s výčtem literatury, rejstříkem jmenným a věcným a s glosářem právnických termínů. Zhodnocení zmíněné právní památky je věnována vlastně jen V. kapitola úvodu a Mendl právě proto, že dokazuje, že tu nejde o nějaké norimberské právo, nazývá její text novým vlastním pojmenováním a to »*Stručné poučení právní*«. Avšak kolem této památky rozvinul Mendl problémy nejen t. zv. norimberského práva u nás, nýbrž vůbec vzniku našich měst a města Prahy zvláště.